

รายงาน
ผลการดำเนินงาน

ประจำปี 2569

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร

เอกสารหมายเลข 17/2569

คำนำ

การพัฒนาภาคการเกษตรเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ตลอดจนการสร้างโอกาสทางการตลาดให้แก่เกษตรกรและชุมชน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการเกษตรในแต่ละพื้นที่มีบริบทและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ สภาพพื้นที่ ระบบการผลิต แหล่งน้ำ ปัจจัยการผลิต องค์ความรู้ เทคโนโลยี ตลอดจนความต้องการและศักยภาพของเกษตรกร ดังนั้น การกำหนดแนวทางพัฒนาการเกษตรจึงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง ครอบคลุม และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จึงเป็นกระบวนการสำคัญในการรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้เกษตรกร ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการ เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละหมู่บ้าน ตลอดจนการคัดเลือกสินค้าเกษตรหรือกิจกรรมทางการเกษตรที่มีศักยภาพ เพื่อใช้เป็นจุดเน้นในการพัฒนาและต่อยอดให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การสร้างมาตรฐานสินค้า และการเชื่อมโยงตลาด อันจะนำไปสู่การจัดทำแผนงานและโครงการที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทในการจัดทำและประสานการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จังหวัดพัทลุง โดยใช้กลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) และคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลด้านการเกษตร การวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดของพื้นที่ ตลอดจนการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัด เพื่อให้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงการพัฒนาจากระดับหมู่บ้านไปสู่ระดับอำเภอและจังหวัด รวมทั้งสนับสนุนการบูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมแผนปฏิบัติการการบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 และนำเสนอผลการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จังหวัดพัทลุง โดยนำเสนอข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร ปริมาณและศักยภาพของสินค้าเกษตรเป้าหมาย กิจกรรมและผลการดำเนินงานของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นข้อมูลการวางแผนพัฒนาการเกษตร การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และการผลักดันโครงการที่มีความจำเป็นเข้าสู่แผนพัฒนาหรือแหล่งงบประมาณที่เหมาะสม อันจะนำไปสู่การพัฒนาการเกษตรระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการการผลิตและการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง
กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร

สารบัญ

คำนำ ..... **ก**
ส่วนที่ 1 บทนำ **1**
1.1 หลักการและเหตุผล **1**
1.2 วัตถุประสงค์ **1**
1.3 เป้าหมายการดำเนินงาน **1**
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ **2**
1.5 ตัวชี้วัดความสำเร็จ **2**
1.6 กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินการ **2**
1.7 ระยะเวลาดำเนินการ **2**
ส่วนที่ 2 การขับเคลื่อน **3**
ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงาน **7**
3.1 ผลการดำเนินงานตามขั้นตอนและกลไกการขับเคลื่อน **7**
3.2 แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จังหวัดพัทลุง **10**
3.3 ผลการดำเนินงานรายอำเภอ **10**
1. อำเภอเมืองพัทลุง 11
2. อำเภอกงหรา 15
3. อำเภอเขาชัยสน 18
4. อำเภอตะโหมด 21
5. อำเภอปากพะยูน 23
6. อำเภอศรีบรรพต 26
7. อำเภอศรีนครินทร์ 29
8. อำเภอป่าบอน 31
9. อำเภอควนขนุน 34
10. อำเภอบางแก้ว 37
11. อำเภอป่าพะยอม 40
3.4 ผลการจัดเก็บข้อมูลแบบสอบถามเกษตรกลุ่มเป้าหมาย **43**

ส่วนที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายให้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตในภาคการเกษตรในระดับพื้นที่ (หมู่บ้าน ตำบล) อย่างแท้จริงโดยส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในพื้นที่สามารถวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาส วางแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด มีตลาดรองรับที่ชัดเจน เพื่อจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าในการเข้าถึงแหล่งทุนจากสถาบันการเงิน ตลอดจนเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จำเป็น การทำเกษตรที่ได้มาตรฐานเพื่อยกระดับการผลิตของตนเอง และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร โดยใช้กลไกการบริหารงานระดับพื้นที่

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เป็นกลไกสำคัญในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ ทั้งข้อมูลพื้นฐาน สถานการณ์การผลิต สินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ ปัญหาอุปสรรค และความต้องการของเกษตรกร เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาและโครงการหรือกิจกรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนาตรงตามบริบทและความต้องการของพื้นที่

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการการขับเคลื่อนภาคการเกษตรในพื้นที่ จึงดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน พร้อมทั้งขับเคลื่อนงานตามแผน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเกษตรที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของพื้นที่ สามารถนำข้อมูลและข้อเสนอของเกษตรกรไปใช้ในการกำหนดแนวทางและโครงการที่เป็นรูปธรรม อันจะนำไปสู่การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การเพิ่มมูลค่าสินค้า การสร้างรายได้ และการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและชุมชนอย่างมั่นคงและยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์

1) เพื่อจัดทำข้อมูลด้านการเกษตรระดับหมู่บ้าน ให้มีความครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

2) เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพ ปัญหา และความต้องการด้านการเกษตรของหมู่บ้าน และกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทและศักยภาพของพื้นที่

3) เพื่อบูรณาการการทำงานด้านการเกษตรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ในระดับหมู่บ้าน

1.3 เป้าหมายการดำเนินงาน

❖ **เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)**

1) มีการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาหมู่บ้านด้านการเกษตร จำนวน 11 หมู่บ้าน

2) กลุ่มเกษตรกรมีแผนงาน/โครงการ หรือแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกร และสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อดำเนินแผนธุรกิจ จำนวน 11 หมู่บ้าน

❖ **เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)**

1) มีการบูรณาการแผนพัฒนาการเกษตรตั้งแต่ระดับหมู่บ้านและตำบล ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคมในพื้นที่ให้เกิดความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันในทุกระดับ โดยมีกลไกขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาไปสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

2) เกษตรกรสามารถนำนวัตกรรม หรือแนวทางการเกษตรสมัยใหม่มาพัฒนาอาชีพการเกษตรได้สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของตนเอง สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

3) เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ปรับโครงสร้างการผลิตเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่เกษตรสมัยใหม่ที่มีมูลค่าสูง เกษตรแปรรูป ตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างเต็มประสิทธิภาพ ลดขยะหรือของเสีย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดลอม

4) ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ควบคู่ไปกับการยกระดับคุณภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้านเป้าหมาย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) มีข้อมูลด้านการเกษตรระดับหมู่บ้านที่เป็นปัจจุบัน สามารถใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ศักยภาพ ปัญหา ความต้องการ และกำหนดแนวทางการพัฒนาการเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

2) เกิดแผนงานและโครงการพัฒนาการเกษตรที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกร โดยครอบคลุมด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุน การยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน การเพิ่มมูลค่า และการพัฒนาตลาด

3) สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการการทำงานของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้แผนเป็นกรอบในการผลักดันโครงการและงบประมาณจากระดับหมู่บ้านสู่ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมต่อเกษตรกรและชุมชน

1.5 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

❖ เชิงปริมาณ

- แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ที่มีการบรรจุแผนงาน/โครงการด้านการเกษตร ซึ่งผ่านการวิเคราะห์กลั่นกรองโดยอาศัยกลไกการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งสถาบันการศึกษาหรือนักวิชาการ ให้การสนับสนุนประเด็นด้านวิชาการ งานวิจัยและนวัตกรรม จำนวน 11 แผน

❖ เชิงคุณภาพ

- แผนงาน/โครงการด้านการเกษตรได้รับการผลักดันเข้าสู่แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัดตามลำดับ

1.6 กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินการ

❖ 11 อำเภอ ๆ ละ 1 หมู่บ้าน ของจังหวัดพัทลุง

1.7 ระยะเวลาดำเนินการ

❖ 1 ตุลาคม 2568 – 30 กันยายน 2569

ส่วนที่ 2 การขับเคลื่อน

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายให้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตในภาคการเกษตรในระดับพื้นที่ (หมู่บ้าน ตำบล) อย่างแท้จริงโดยส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในพื้นที่สามารถวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาส วางแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด มีตลาดรองรับที่ชัดเจน เพื่อจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าในการเข้าถึงแหล่งทุนจากสถาบันการเงิน ตลอดจนเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จำเป็น การทำเกษตรที่ได้มาตรฐานเพื่อยกระดับการผลิตของตนเอง และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร โดยใช้กลไกการบริหารงานระดับพื้นที่

2.1 กลไกการขับเคลื่อน

1) คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP)

(1) การประชุม SCP เพื่อดำเนินการในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- กำหนดแผนปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน
- กำหนดแนวทางความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ
- กำหนดแนวทางการคัดเลือกหมู่บ้านและสินค้า
- รับทราบแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน
- พิจารณาการจัดทำชุดโครงการเพื่อนผลักดันเข้าสู่แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด ในการจัดทำคำของบประมาณสนับสนุนจากแหล่งงบประมาณต่าง ๆ
- พิจารณาบูรณาการความร่วมมือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตามแผนความต้องการของหมู่บ้าน
- ให้คำปรึกษา / แก้ไขปัญา และข้อเสนอแนะ

(2) กิจกรรมติดตามและขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการจากแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

2) คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร ระดับอำเภอ (SCD)

(1) การประชุม SCD เพื่อดำเนินการในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน
- การจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า หรือแผนงาน/โครงการในการขอสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งงบประมาณต่าง ๆ

(2) การร่วมติดตามและขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการจากแผนงานพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

2.2 แนวทางการดำเนินการ

1) การพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านและสินค้าเกษตร

1.1) การใช้ฐานข้อมูลการประเมินจัดระดับหมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการพัฒนาด้านการเกษตร เพื่อยกระดับการพัฒนาหมู่บ้านและเป็นตัวอย่างในการพัฒนาของหมู่บ้านอื่น ๆ พิจารณา โดยใช้ฐานข้อมูลการประเมินจัดระดับหมู่บ้านของ

❖ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ

❖ หน่วยงานของกระทรวงมหาดไทย เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กรมการปกครอง ฯลฯ

1.2) การใช้เอกสารสิทธิ์ เกษตรกรที่ดำเนินการผลิตในพื้นที่เกษตรที่กำหนดให้เป็นพื้นที่เป้าหมายในการจัดทำแผนจะต้องมีเอกสารสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเอกสารสิทธิ์ต้องเป็นของเกษตรกรหรือทายาทของเกษตรกร ในกรณีที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์แสดงกรรมสิทธิ์ เกษตรกรจะต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรให้สามารถใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจในการบริหารจัดการที่ดินนั้น ๆ ทั้งนี้ การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จะต้องคำนึงถึงขอบเขตของการเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดิน เพื่อให้อยู่ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ หรือระเบียบ วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับที่ดินนั้น ๆ

1.3) การรวมกลุ่มของเกษตรกร ในพื้นที่เกษตรกรต้องมีการจัดกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์อยู่แล้ว และหากยังไม่มีการรวมกลุ่มต้องสามารถสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มกันได้

1.4) ศักยภาพและโอกาสด้านอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับประเด็นด้านการเกษตร สามารถต่อยอดหรือดำเนินการควบคู่ไปกับกับการพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

หมายเหตุ : ข้อมูลที่สามารถใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านและสินค้าเกษตรเป้าหมาย ได้แก่

(1) หมู่บ้านที่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ตำบลต้นแบบโครงการสินค้าเกษตรชีวภาพ โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นต้น

(2) หมู่บ้านที่มีสินค้าเกษตรที่จังหวัดให้ความสำคัญตามจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ของจังหวัด (Positioning)

(3) หมู่บ้านที่อยู่ในตำบลที่ได้รับคัดเลือกให้ดำเนินการตามนโยบาย 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

2) วิธีการคัดเลือกหมู่บ้านและสินค้าเกษตร

คณะทำงานระดับอำเภอเป็นผู้คัดเลือกหมู่บ้านและสินค้าเกษตรที่เข้าร่วมโครงการโดยพิจารณาพื้นที่ที่มีศักยภาพ ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1) คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) กำหนดแผนปฏิบัติงานและแนวทางการคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านของจังหวัดเพื่อให้คณะทำงานระดับอำเภอ พิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านและสินค้าเกษตรเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาให้สอดคล้อง อย่างน้อยอำเภอละ 1 หมู่บ้าน

2.2) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด พร้อมด้วยฝ่ายเลขานุการคณะทำงานระดับอำเภอตรวจสอบข้อมูลและประเมินหมู่บ้านและสินค้าเกษตรตามศักยภาพของพื้นที่ เพื่อเสนอที่ประชุมคณะทำงานระดับอำเภอพิจารณาคัดเลือก

2.3) ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานระดับอำเภอจัดประชุมคณะทำงาน เพื่อพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านและสินค้าเกษตรเข้าร่วมโครงการจากรายชื่อหมู่บ้านและสินค้าเกษตรที่ฝ่ายเลขานุการได้กลั่นกรองมาแล้วตามข้อ 2.1)

ทั้งนี้ ให้พิจารณาจากสินค้าเกษตรภายในพื้นที่ที่มีความพร้อมสามารถต่อยอดเข้าสู่การพัฒนา โดยใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

(1) เป็นสินค้าที่มีศักยภาพสูง เช่น สินค้าโดดเด่น สินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สินค้าหลักของจังหวัด สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เป็นต้น

(2) เป็นสินค้าภายใต้โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ แต่หากยังไม่ได้เข้าสู่โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ให้พัฒนาเข้าสู่กระบวนการต่อไป

(3) กลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรได้รับการจัดระดับชั้นความเข้มแข็ง (ระดับ A หรือ B)

(4) เป็นสินค้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (pre-GAP , GAP , อินทรีย์, ฯลฯ)

(5) มีการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เช่น การแปรรูปสินค้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การทำตราสินค้า การสร้าง story สินค้า เป็นต้น

(6) มีกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่คุณค่า (value chains) ตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) หรือแนวคิดการพัฒนาตามโมเดลเศรษฐกิจแบบ BCG

(7) เป็นสินค้าที่มีพื้นฐานความต้องการของตลาด หรือมีโอกาสที่จะสามารถขยายฐานความต้องการของตลาดได้ในอนาคต

หมายเหตุ : เพื่อให้เกิดการสนับสนุนการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม คณะทำงานฯ อาจจะพิจารณาพื้นที่หรือสินค้าเป้าหมายการคัดเลือกจากโครงการตามนโยบาย 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง และการดำเนินการจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านและแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนโครงการฯ ควบคู่กันไป

3) การจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านและแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า โดยคณะทำงานระดับอำเภอ ดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

3.1) ศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้านที่มีการดำเนินการอยู่แล้ว โดยคณะทำงานระดับอำเภอ คณะกรรมการหมู่บ้าน และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) แต่ละพื้นที่ ให้ศึกษาและวิเคราะห์เป็นส่วน ๆ แบ่งเป็น

(1) ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

(2) การประเมินสถานการณ์/ศักยภาพของหมู่บ้าน ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

(2.1) การประเมินสถานการณ์หมู่บ้าน จากสภาพปัญหาจากการวิเคราะห์ข้อมูล จปฐ. กชช.2ค. และข้อมูลบัญชีรายรับ – รายจ่ายของครัวเรือนทั้งด้านการเกษตรและที่มิใช่ด้านการเกษตร

(2.2) ศักยภาพของหมู่บ้าน โดยวิเคราะห์ SWOT Analysis (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) ผ่านเครื่องมือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน เช่น การวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กร 7-S Framework และการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (PESTEL) ฯลฯ

(2.3) การประเมินสถานการณ์ด้านการเกษตรที่เป็นสินค้าหลักหรือสินค้าเป้าหมายของหมู่บ้าน จากข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกปฏิทินสินค้าเกษตร หรือสถิติการผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่ผ่านมาในอดีต รวมทั้งข้อมูลด้านต้นทุนการผลิต (ค่าปัจจัยการผลิต อาทิ ค่าพันธุ์ ปุ๋ย ยา อาหารสัตว์ค่าเช่าที่ดิน ค่าแรง ฯลฯ)

(2.4) ศักยภาพด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ในสินค้าหลักหรือสินค้าเป้าหมายในการพัฒนาการเกษตรของหมู่บ้าน ผ่านการวิเคราะห์ SWOT Analysis (มุ่งเน้นการวิเคราะห์

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสินค้า) การวิเคราะห์ Supply Chain (จัดหา ผลิต จัดเก็บ ขนส่ง จำหน่าย)

ทั้งนี้ คณะทำงานสามารถใช้เครื่องมือ หรือองค์ความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ ได้ตามความเหมาะสมต่อบริบทและแนวทางการพัฒนาของหมู่บ้าน

(1) สภาพปัญหา ความขาดแคลนและความต้องการของหมู่บ้าน ทั้งในด้านการเกษตรและที่มิใช่ด้านการเกษตร

(2) แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการบูรณาการพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม การเมือง การปกครอง ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านบรรเทาภัย

3.2) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร และแผนด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาด้านการเกษตรของหน่วยงานต่าง ๆ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำไว้ หรือแผนของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในพื้นที่

3.3) จัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตร เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน โดยนำผลการวิเคราะห์จากข้อ 3.1) และข้อ 3.2) มาประกอบการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมการพัฒนาการเกษตรของหมู่บ้าน

ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงได้ดำเนินการขับเคลื่อนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ผ่านกลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) และคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้นการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ศักยภาพ สภาพปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายทั้ง 11 อำเภอ สรุปผลการดำเนินการดังนี้

3.1 ผลการดำเนินงานตามขั้นตอนและกลไกการขับเคลื่อน

1. ชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ชี้แจงแนวทางการขับเคลื่อนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2568 และคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2568 เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย ขั้นตอนการดำเนินงาน การกำหนดพื้นที่และสินค้าเกษตรเป้าหมาย รวมถึงการกำหนดแนวทางความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาพกิจกรรม

2. การคัดเลือกหมู่บ้านและสินค้าเกษตรเป้าหมาย

คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) 11 อำเภอ ได้พิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านและสินค้าเกษตรเป้าหมาย โดยคำนึงถึงศักยภาพของพื้นที่ ความพร้อมของเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ความสำคัญของสินค้าเกษตรในพื้นที่ และโอกาสในการพัฒนาต่อยอด ทั้งด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การยกระดับมาตรฐาน การแปรรูปเพิ่มมูลค่า และการเชื่อมโยงตลาด จำนวน 11 หมู่บ้าน 10 ชนิดสินค้า ได้แก่

1) สินค้าด้านพืช จำนวน 6 ชนิด ประกอบด้วย
   (1) มะม่วงเบา ดำเนินการในพื้นที่หมู่ที่ 5 บ้านแค ตำบลพญาขัน อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง (วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรตำบลพญาขัน สมาชิก 15 ราย)
   (2) พืชผักปลอดภัย ดำเนินการใน 2 พื้นที่คือ พื้นที่บ้านคูเหนือ หมู่ที่ 14 ตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง (กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยบ้านคูเหนือ สมาชิก 13 ราย) และพื้นที่บ้านโคกแมว หมู่ที่ 10 ตำบลโคกม่วง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง (วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านโคกแมว สมาชิก 10 ราย)
   (3) ข้าวสังข์หยด ดำเนินการในพื้นที่หมู่ที่ 12 บ้านในโป๊ะ ตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง (ศูนย์ข้าวชุมชน สมาชิก 20 ราย)
   (4) ข้าว ดำเนินการในพื้นที่หมู่ที่ 5 บ้านกล้วยเภา ตำบลดอนประดู่ อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง (กลุ่มทำนาบ้านกล้วยเภา สมาชิก 15 ราย)
   (5) ทุเรียน ดำเนินการในพื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านโพธิ์เล ตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง (กลุ่มทุเรียนแปลงใหญ่บ้านโพธิ์เล สมาชิก 20 ราย)
   (6) กล้วย ดำเนินการในพื้นที่หมู่ที่ 12 บ้านลำในใต้ ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรลำในใต้ สมาชิก 20 ราย)
2) สินค้าด้านประมงประมง จำนวน 1 ชนิด ได้แก่ ปลาหัวโม่ง ดำเนินการในพื้นที่หมู่ที่ 1 ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง (วิสาหกิจชุมชนประมงบ้านหาดไข่เต่า สมาชิก 15 ราย)
3) สินค้าด้านปศุสัตว์ จำนวน 1 ชนิด ได้แก่ สุกรชีวภาพ ดำเนินการในพื้นที่หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง (กลุ่มเลี้ยงสุกรชีวภาพอำเภอป่าพะยอม สมาชิก 14 ราย)
4) สินค้าด้านแมลงเศรษฐกิจ จำนวน 2 ชนิด ประกอบด้วย
   (1) ผึ้งโพรง ดำเนินการในพื้นที่หมู่ที่ 6 ตำบลโคกทราย อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง (กลุ่มแปลงใหญ่ผึ้งโพรงตำบลโคกทราย สมาชิก 30 ราย)
   (2) ผึ้งชันโรง ดำเนินการในพื้นที่หมู่ที่ 3 ตำบลโตนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง (วิสาหกิจชุมชนผึ้งชันโรงบ้านหนองฟ้าผ่า สมาชิก 7 ราย)

ภาพกิจกรรม

3. การจัดเวทีและสร้างการมีส่วนร่วมในพื้นที่

คณะทำงานฯ ระดับอำเภอจัดเวทีในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายเพื่อรับฟังความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการด้านการเกษตร ประเมินศักยภาพสินค้าเกษตรหลักหรือสินค้าเป้าหมาย และทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เพื่อให้แผนงานและโครงการที่จัดทำขึ้นสะท้อนความต้องการของพื้นที่และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ภาพกิจกรรม

4. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านและแผนธุกิจเกษตรรายสินค้า

คณะทำงานฯ ระดับอำเภอ นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สถานการณ์การผลิต ต้นทุน ปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของสินค้าเกษตรเป้าหมาย มาใช้ประกอบการจัดทำหรือปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า หรือแผนงาน/โครงการเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๓.๒ แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จังหวัดพัทลุง

การขับเคลื่อนแผนมุ่งพัฒนาสินค้าเกษตรตามศักยภาพพื้นที่ ครอบคลุมพืชผักปลอดภัย ข้าวสังข์หยด ข้าว มะม่วงเบา ทุเรียน กล้วย ปลาหัวโม่ง สุกรชีวภาพ ผึ้งชันโรง และผึ้งโพรง โดยสรุปผลจากจัดทำเวทีในภาพรวมมีแนวทางในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ดังนี้ (1) การพัฒนาความรู้และกระบวนการผลิต (2) การลดต้นทุน (3) การส่งเสริมมาตรฐาน (4) การแปรรูปเพิ่มมูลค่า (5) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และอายุการเก็บรักษา และ (6) การเชื่อมโยงตลาดชุมชน ตลาดสถาบัน และช่องทางออนไลน์

ปัญหาสำคัญที่ปรากฏในหลายพื้นที่ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านน้ำและโครงสร้างพื้นฐาน ต้นทุนการผลิตและแรงงาน การแปรรูปที่เพิ่มมูลค่ายังไม่ทั่วถึง การขาดมาตรฐานบรรจุภัณฑ์และอายุการเก็บรักษา รวมถึงช่องทางตลาดที่ยังจำกัด นอกจากนี้ ข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการและแหล่งเงินทุนของกลุ่มเกษตรกร ขณะที่บางกิจกรรมใช้งบปกติของหน่วยงานหรือมีการเสนอขอรับงบประมาณในปีถัดไป

ทั้งนี้ ในส่วนของแผนงาน/โครงการ จากการจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าของหมู่บ้าน จำนวน 11 แผนธุรกิจ ซึ่งเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร ไม่ประสงค์ขอยื่นกู้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโดยนำข้อมูลปัญหา ความต้องการ และกลุ่มเป้าหมายจากแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านมาบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำข้อเสนอโครงการสำหรับขอรับการสนับสนุนงบประมาณจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2571 โดยเชื่อมโยงความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่กับภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ ผลการดำเนินงานรายอำเภอ

การขับเคลื่อนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ผลการดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย 11 หมู่บ้าน ใน 11 อำเภอ โดยคัดเลือกสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาต่อยอด จำนวน 10 ชนิดสินค้า ซึ่งประกอบด้วยสินค้าเกษตรด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ การดำเนินงานครอบคลุมตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลการผลิต การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ การกำหนดแนวทางแก้ไข ตลอดจนการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุน การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การแปรรูปเพิ่มมูลค่า และการเชื่อมโยงตลาด โดยผลสัมฤทธิ์เกิดจากการขับเคลื่อนงานในภาพรวมที่มุ่งเน้นการนำความต้องการจากการจัดทำเวทีมาสู่การปฏิบัติที่ตอบสนองต่อพื้นที่ทั้ง 11 หมู่บ้าน ส่งผลให้การผลิตด้านการเกษตรเกิดประสิทธิภาพการผลิต เช่น การจัดการสวนทุเรียนที่ดี การลดต้นทุนการผลิตพืชผัก การทำนาข้าว สินค้าเกษตรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP หรืออินทรีย์ในพืชผัก กล้วยหอมทอง ทุเรียน ข้าวสังข์หยด ข้าวทั่วไปตลอดจนผึ้งชันโรง การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการแปรรูปสินค้าเกษตร เช่น การนำมะม่วงเบามาแปรรูป การนำข้าวสังข์หยดมาแปรรูปเป็นโจ๊กข้าวพร้อมทาน การนำผึ้งโพรง/ผึ้งชันโรง แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ และแปรรูปจากสุกรชีวภาพเป็นลูกชิ้น กุนเชียง ไส้กรอก เป็นต้น ตลอดจนการเชื่อมโยงทางการตลาดและการให้ความรู้การทำตลาดออนไลน์

❖ **ผลจากการเก็บข้อมูลจากเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย**

จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 103 ราย พบว่า รายได้รวมของครัวเรือน 90 ราย เพิ่มจาก 15.95 ล้านบาท เป็น 18.89 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2.94 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.45 เฉลี่ยครัวเรือนที่มีรายได้เพิ่มขึ้น 32,700 บาท/ครัวเรือน ขณะที่รายจ่ายของครัวเรือน 89 ราย เพิ่มขึ้นจาก 10.54 ล้านบาท เป็น 10.88 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3.30% หรือเฉลี่ยครัวเรือนละ 3,903 บาท/ครัวเรือน ส่วนหนี้สินของครัวเรือน 62 ราย ลดลงจาก 8.89 ล้านบาท เป็น 8.80 ล้านบาท หรือลดลง 1.02% หรือเฉลี่ยลดลงครัวเรือนละ 1,468 บาท/ครัวเรือน และเงินออมของครัวเรือน 78 ราย เพิ่มขึ้นจาก 1.81 ล้านบาท เป็น 2.24 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 23.64%

รายการ	ก่อนเข้าร่วม รวม (บาท/ปี)	หลังเข้าร่วม รวม(บาท/ปี)	เปลี่ยนแปลง รวม (ล้านบาท)	ก่อนเข้าร่วม เฉลี่ย/ ครัวเรือน	หลังเข้าร่วม เฉลี่ย/ ครัวเรือน	เปลี่ยนแปลง/ ครัวเรือน	% เปลี่ยนแปลง
รายได้รวม/ ครัวเรือน	15,950,300	18,893,400	+2,943,100	177,227	209,927	+32,700	**+18.45%**
รายจ่ายรวม/ ครัวเรือน	10,537,400	10,884,800	+347,400	118,398	122,301	+3,903	**+3.30%**
หนี้สิน/ครัวเรือน	8,894,400	8,803,400	-91,000	143,458	141,990	-1,468	**-1.02%**
เงินออม/ครัวเรือน	1,813,900	2,242,640	+428,740	23,255	28,752	+5,497	**+23.64%**

❖ **ผลการดำเนินงานรายอำเภอ**

1. อำเภอเมืองพัทลุง

❖ **พื้นที่เป้าหมาย** : บ้านแค หมู่ที่ 5 ตำบลพญาขัน อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง

❖ **ข้อมูลหมู่บ้าน** : พื้นที่ทั้งหมด 2,288 ไร่ ประชากร 953 คน 376 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 200 ครัวเรือน (ร้อยละ 52.77) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร 1,028 ไร่ (นา 265 ไร่, ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 209 ไร่, พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก 230 ไร่, อื่นๆ 324 ไร่)

❖ **สินค้าเป้าหมาย** : มะม่วงเบา

❖ **ปริมาณและศักยภาพการผลิต** : พื้นที่ปลูก 74 ไร่ ผลผลิตประมาณ 74 ตันต่อปี

❖ **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด**

- มีความต้องการสูงในตลาดของฝาก ร้านอาหาร และ Modern Trade โดยมีพันธมิตรชัดเจน เช่น ร้านอาหารวิวยอศรีปากประ และเครือข่ายสหกรณ์การเกษตรพนมวังก์ จำกัด รวมถึงช่องทางการตลาดออนไลน์

❖ **ปัญหา/อุปสรรค**

- ด้านช่องทางการจำหน่าย สินค้าแปรรูปเดิมยังมีช่องทางการขายที่จำกัดอยู่เฉพาะในท้องถิ่นหรือตลาดชุมชน เนื่องจากขาดมาตรฐานการการันตีอายุการเก็บรักษา (Shelf-life) ที่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถขยายสินค้าเข้าสู่ช่องทางการจำหน่ายสมัยใหม่ (Modern Trade) หรือร้านค้าของฝากระดับภูมิภาคที่มีเงื่อนไขเรื่องมาตรฐานสินค้าเข้มงวดได้

- ด้านการสร้างแบรนด์ แบรนด์สินค้าของกลุ่มยังไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง และยังขาดเรื่องเล่า (Storytelling) รวมถึงตราสัญลักษณ์การันตีความปลอดภัยและคุณภาพมาตรฐานสากล ที่จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดผู้บริโภคยุคใหม่

❖ **แนวทางแก้ไข/พัฒนา**

- ส่งเสริมการแปรรูปมะม่วงเบาให้มีผลิตภัณฑ์หลากหลาย รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไวน์มะม่วงเบา
- พัฒนาบรรจุภัณฑ์และศึกษาระยะเวลาการเก็บรักษา (Shelf-life) เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและรองรับช่องทางจำหน่ายที่กว้างขึ้น
- ส่งเสริมการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกในช่วงที่ผลผลิตออกมาก เพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา
- พัฒนาการเล่าเรื่องสินค้า (Digital Storytelling) และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์
- เชื่อมโยงตลาดของฝาก ร้านอาหาร และเครือข่ายสหกรณ์

❖ **ผลการดำเนินงาน**

- ส่งเสริมสมาชิกผลิตมะม่วงเบาสดให้ได้คุณภาพและได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
- ส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการคัดเลือกวัตถุดิบและควบคุมกระบวนการหมักไวน์อย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อให้ได้รสชาติที่คงที่และปลอดภัย
- ผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปหลัก 3 ชนิด ได้แก่ มะม่วงเบาแผ่นเส้นแก้ว, น้ำมะม่วงเบาพาสเจอไรซ์ และมะม่วงเบาแช่อิ่ม และต่อยอดแปรรูปมะม่วงเบาสู่นวัตกรรมผลิตภัณฑ์พรีเมียม "ไวน์มะม่วงเบา"
- ส่งผลิตภัณฑ์แปรรูปเข้ารับการคัดสรร OTOP Product Champion (OPC) ระดับจังหวัด ประจำปี 2569
- ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ผ่านรายการวิทยุ “ที่นี่ เกษตรพัทลุง” (FM 98.0 MHz & FB Live สวท.พัทลุง) ในหัวข้อ "จากสวนสู่ตลาด...มะม่วงเบาแปรรูป สินค้าดีของตำบลพญาขัน"
- ร่วมจัดบูธแสดงและจำหน่ายสินค้าในงาน/กิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ของจังหวัดพัทลุง
- เชื่อมโยงตลาดของฝาก ร้านอาหาร (เช่น ร้านวิวยอ) และเครือข่ายสหกรณ์
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีการหมักไวน์มาตรฐานจาก ดร.กมลทิพย์ นิคมรัตน์ มรภ.สงขลา ผ่านระบบ Zoom Meeting และการสาธิตเชิงปฏิบัติการ
- ร่วมมือกับ ม.ทักษิณ และ ม.อ. วิจัยและทดสอบกำหนดอายุการเก็บรักษา (Shelf-life) ของ "มะม่วงเบาแผ่นเส้นแก้ว"
- ได้รับการสนับสนุนการทำ Digital Storytelling สื่อวิดีโอ "จาก 'มะม่วงเบาพญาขัน' สู่โอกาสใหม่ของชุมชน" ตามแนวคิด "พญาขันโมเดล"

❖ **ผลสัมฤทธิ์**

- วิสาหกิจชุมชนยกระดับจาก ระดับปานกลางเป็นระดับดี และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กลุ่มกว่า 120,000 บาท/ปี
- มีช่องทางจำหน่ายผลผลิตที่แน่นอน ได้รับการพัฒนาทักษะ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

❖ **ภาพกิจกรรม**

❖ สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

2. อำเภอกงหรา

- **พื้นที่เป้าหมาย** : บ้านคูเหนือ หมู่ที่ 14 ตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง
- **ข้อมูลหมู่บ้าน** : พื้นที่ทั้งหมด 2,490 ไร่ ประชากร 1,157 คน 381 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 215 ครัวเรือน (ร้อยละ 70) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร 2,099 ไร่ (นา 455 ไร่, ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 1,584 ไร่, พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก 30 ไร่, อื่นๆ 30 ไร่)
- **สินค้าเป้าหมาย** : ผักปลอดภัย
- **ปริมาณและศักยภาพการผลิต** : 500 – 600 กิโลกรัม/ไร่/ปี
- **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด**
    - มีตลาดรองรับหลายช่องทาง ทั้งร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย (ร้านโชคสุขมาร์เก็ต) ซึ่งมีสาขากระจายครอบคลุม 7 อำเภอในพื้นที่จังหวัด ตลาดชุมชน ตลาดท้องถิ่น ร้านค้า และสถานพยาบาล/หน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับอาหารปลอดภัย อีกทั้งสามารถพัฒนาสู่ตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและตลาดที่ต้องการสินค้าที่มีมาตรฐานได้
- **ปัญหา/อุปสรรค**
    - ข้อจำกัดด้านแหล่งน้ำและระบบน้ำในแปลง
    - ความจำเป็นในการพัฒนาโรงเรือนให้เหมาะกับการปลูกผัก
    - ต้องสร้างความต่อเนื่องของผลผลิตและพัฒนาตลาดรองรับ
    - ต้องลดต้นทุนปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะปุ๋ยและวัสดุที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น
- **แนวทางแก้ไข/พัฒนา**
    - ส่งเสริมการผลิตผักปลอดภัยและการจัดการแปลงอย่างเหมาะสม
    - ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักเพื่อลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอกตามความเหมาะสม
    - ใช้พื้นที่สวนยางหรือพื้นที่ว่างที่เหมาะสมในการพัฒนาการผลิตผัก
    - พัฒนาระบบน้ำและโรงเรือน
    - ส่งเสริมการใช้วัสดุท้องถิ่นในการผลิตและลดต้นทุน
    - เชื่อมโยงตลาดชุมชนเพื่อเพิ่มโอกาสในการจำหน่าย
- **ผลการดำเนินงาน**
    - มีการส่งเสริมปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมัก การใช้พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกผัก และลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภัณฑ์ทดแทน
    - เชื่อมโยงตลาดชุมชน โดยจำหน่ายผ่านตลาดในชุมชน ตลาดนัดท้องถิ่น และเครือข่ายผู้บริโภค
    - ขับเคลื่อนสมาชิก 13 ราย ผลิตผักปลอดภัยตามหลักวิชาการ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์; เชื่อมโยงพื้นที่สวนยาง/พื้นที่ว่าง; จำหน่ายตลาดชุมชน ตลาดนัด และตลาดหาดใหญ่; ลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี

❖ **ผลสัมฤทธิ์**

- มีความรู้และทักษะในการผลิตผักปลอดภัย มีแหล่งอาหารปลอดภัย และลดต้นทุนการผลิตได้จริง

❖ **ภาพกิจกรรม**

❖ สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

3. อำเภอเขาชัยสน

- **พื้นที่เป้าหมาย** : บ้านโคกแมว หมู่ที่ 10 ตำบลโคกม่วง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
- **ข้อมูลหมู่บ้าน** : พื้นที่ทั้งหมด 3,182 ไร่ ประชากร 650 คน 250 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 128 ครัวเรือน (ร้อยละ 51.20) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร 2,682 ไร่ (นา 164 ไร่, ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 2,444 ไร่, พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก 5 ไร่, อื่นๆ 69 ไร่)
- **สินค้าเป้าหมาย** : ผักปลอดภัย
- **ปริมาณและศักยภาพการผลิต** : พื้นที่ 120 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 400/กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม 48 ตัน/ปี
- **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด**
    - มีตลาดรองรับหลายช่องทาง ทั้งร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย (ร้านโชคสุขมาร์เก็ต) ซึ่งมีสาขากระจายครอบคลุม 7 อำเภอในพื้นที่จังหวัด ตลาดชุมชน ตลาดท้องถิ่น ร้านค้า และสถานพยาบาล/หน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับอาหารปลอดภัย อีกทั้งสามารถพัฒนาสู่ตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและตลาดที่ต้องการสินค้าที่มีมาตรฐานได้
- **ปัญหา/อุปสรรค**
    - ขาดการบริหารจัดการน้ำช่วงฤดูแล้ง
    - ขาดแหล่งน้ำสำรองเพื่อทำการเกษตร
    - ไม่มีการผลิตอย่างต่อเนื่อง
    - การคัดแยกผลผลิตผักยังไม่มีคุณภาพ
    - การพัฒนาบรรจุภัณฑ์
    - อายุการเก็บรักษา
    - การผลิตปุ๋ยหมักไม่ต่อเนื่อง (ไม่มีพื้นที่สำหรับจัดเก็บ)
- **แนวทางแก้ไข/พัฒนา**
    - วางแผนการผลิตร่วมกันไม่ให้ผักบางชนิดเกินความต้องการและมีความต่อเนื่อง
    - ขอรับการสนับสนุนทำโรงเรือนผลิตปุ๋ยหมักไว้ใช้และจำหน่าย
- **ผลการดำเนินงาน**
    - สมาชิกได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP 2 ราย PGS พัทลุง 3 ราย และรับการอบรมเพื่อเข้าสู่ระบบการรับรอง GAP เพิ่ม 2 ราย
    - สมาชิกร่วมในการผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์สูตร ICOFIS และนำไปใช้ในแปลงเพื่อลดต้นทุนค่าปุ๋ย
    - ทำน้ำหมักชีวภาพเร่งใบเร่งดอก ป้องกันแมลง และใช้ไตรโคเดอร์มา ป้องกันเชื้อราและโรคใบจุด
    - ใช้สารชีวภัณฑ์/ไส้เดือนฝอย ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ลดสารเคมีตกค้าง
    - การใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ในแปลงเกษตร เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายค่าน้ำมันสำหรับเครื่องสูบน้ำที่นำมารดน้ำในแปลง
    - ยื่นขอรับการสนับสนุนระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ จากกองทุนอนุรักษ์พลังงาน

❖ **ผลสัมฤทธิ์**

- มีแหล่งผลิตสินค้าเกษตรพืชผักปลอดภัย ปลอดภัยจากการใช้สารเคมีเพื่อบริโภคในชุมชน และส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนซึ่งมีพื้นที่ปลูกผักปลอดภัยเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ในครัวเรือน
- สำหรับสมาชิกกลุ่มหรือคนในชุมชนซึ่งมีพื้นที่จำกัดในการปลูกผัก ได้มีส่วนร่วมในการผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์สูตร ICOFIS และแบ่งนำไปใช้ในแปลงปลูกพืชอื่นเพื่อลดต้นทุนค่าปุ๋ย

❖ **ภาพกิจกรรม**

❖ สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4. อำเภอตะโหมด

- **พื้นที่เป้าหมาย** : บ้านในโป๊ะ หมู่ที่ 12 ตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง
- **ข้อมูลหมู่บ้าน** : พื้นที่ทั้งหมด 1,650 ไร่ ประชากร 694 คน 247 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 221 ครัวเรือน (ร้อยละ 89.47) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร 1,360ไร่ (นา 75 ไร่, ยางพารา 1,250 ไร่, ไม้ผล 24 ไร่, ไม้ยืนต้น 11 ไร่)
- **สินค้าเป้าหมาย** : ข้าวสังข์หยด
- **ปริมาณและศักยภาพการผลิต** : ปริมาณผลผลิต 50 ตัน/ปี (ปริมาณผลผลิต 330-360 กก./ไร่)
- **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด**
  - เป็นที่ต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่ดูแลสุขภาพ ตลาดของฝากนักท่องเที่ยว และตลาดออนไลน์
- **ปัญหา/อุปสรรค**
  - ต้นทุนการผลิตสูง (เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยอินทรีย์ ค่าเก็บเกี่ยว)
  - ขาดแคลนน้ำสำหรับทำนาเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน
  - เกษตรกรขาดการติดตามเฝ้าระวังโรคและแมลงศัตรูพืชในแปลงนาข้าว ทำให้เกิดโรคและแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
  - ขาดแคลนแรงงานในการทำนา (เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ)
  - การแปรรูปผลผลิตข้าวสังข์หยดเพื่อเพิ่มมูลค่ายังน้อย
- **แนวทางแก้ไข/พัฒนา**
  - ปรับปรุงระบบส่งน้ำ ปรับปรุงเพิ่มธาตุอาหารในดิน การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในนาข้าว การเพิ่มมูลค่าข้าวสังข์หยด เช่น แปรรูปเป็นโจ๊กจากข้าวสังข์หยด เชื่อมโยงตลาดข้าวสังข์หยดและผลิตภัณฑ์จากข้าวสังข์หยด
- **ผลการดำเนินงาน**
  - สมาชิกได้รับการรับรองมาตรข้าวอินทรีย์ 8 ราย
  - สมาชิกร่วมฝึกอบรมแปรรูปข้าวสังข์หยดเพื่อเพิ่มมูลค่าเป็นโจ๊กข้าวสังข์หยด
  - สมาชิกร่วมอบรมการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่การค้าออนไลน์
  - สนับสนุนปอเทืองสำหรับปรับปรุงบำรุงดิน ให้กับเกษตรกร
  - กลุ่มใช้โดรนในการหว่านเมล็ดพันธุ์
  - เพิ่มมูลค่าข้าวสังข์หยดโดยการแปรรูปเป็นโจ๊กข้าวสังข์หยดสำเร็จรูป
- **ภาพกิจกรรม**

❖ **สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน**

5. อำเภอปากพะยูน

- **พื้นที่เป้าหมาย** : บ้านกล้วยเภา หมู่ที่ 5 ตำบลดอนประดู่ อำเภอปากพะยูน
- **ข้อมูลหมู่บ้าน** : พื้นที่ทั้งหมด 625 ไร่ ประชากร 408 คน 158 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 126 ครัวเรือน (ร้อยละ 78) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร 400 ไร่ (นา 300 ไร่, ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 30 ไร่, พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก 5 ไร่, อื่นๆ 65 ไร่)
- **สินค้าเป้าหมาย** : ข้าว
- **ปริมาณและศักยภาพการผลิต** : พื้นที่ปลูกข้าวจำนวน 100 ไร่ เกษตรกรเป้าหมาย 17 ราย มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จำนวน 10 ราย 70 ไร่ , GAP จำนวน 7 ราย 30 ไร่
- **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด**
    - ตลาดบริโภคในชุมชน ตลาดทั่วไป และมีโอกาสพัฒนาเป็นข้าวคุณภาพ ข้าวมาตรฐาน และข้าวตลาดเฉพาะ รวมถึงเพิ่มมูลค่าโดยแปรรูปเป็นข้าวกล้อง แป้งข้าว และผลิตภัณฑ์จากข้าว
- **ปัญหา/อุปสรรค**
    - ปัญหาน้ำทางการเกษตร ซึ่งมีผลกระทบทั้งน้ำท่วม/น้ำแล้ง
    - ปัญหาโรคพืชและแมลงศัตรูพืชระบาดเช่น โรคใบจุดสีน้ำตาล หนอนห่อใบข้าว และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
    - ปัญหาด้านแรงงานภาคการเกษตร
- **แนวทางแก้ไข/พัฒนา**
    - วางแผนการบริหารจัดการน้ำ และการเพาะปลูกที่เหมาะสม รวมถึงนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ เช่น การจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง และระบบสูบน้ำโซล่าเซลล์
    - สังเกตความผิดปกติที่เกิดจากโรคพืชและแมลงศัตรูพืช และติดตามข้อมูลข้าวสาร หาพบความผิดปกติให้แจ้งรายงานเจ้าหน้าที่ สนง.เกษตรอำเภอในพื่นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบโดยเร็ว
    - ถ่ายทอดประสบการณ์ให้ทายาท และส่งเสริมให้เกษตรกร/คนรุ่นใหม่เข้าร่วมกลุ่ม
    - นำเทคโนโลยี และเครื่องมือ/เครื่องจักรมาใช้เพื่อทดแทนกำลังคน
- **ผลการดำเนินงาน**
    - เตรียมขอรับรอง 3 ราย 10 ไร่
    - อบรมเชิงปฏิบัติการทำระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (ICS) มาตรฐานอินทรีย์ ภายใต้โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้า กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์
    - แปรรูปขั้นต้นเป็นข้าวสาร ข้าวกล้อง และแป้งข้าวโดยการนำข้าวสังข์หยดมาบดละเอียด เพื่อเป็นวัตถุดิบในการทำอาหาร และขนม
    - กลุ่มร่วมกันปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเตรียมความพร้อมรอบการผลิตใหม่
    - ลดต้นทุนโดยการไถกลบตอซัง น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋บพืชสด
    - กลุ่มมีการนำนำเทคโนโลยีของกรมการข้าว จากศูนย์วิจัยข้าวพัทลุงมาขยายผล และประยุกต์ใช้ เช่น เทคโนโลยีด้านพันธุ์ข้าว และการจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง

❖ **ผลสัมฤทธิ์**

- เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP / อินทรีย์ต่อเนื่อง
- เพิ่มช่องทางการตลาด/การขายผ่านการออกบูธในงานส่งเสริมการขายระดับอำเภอ / จังหวัด
- ลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร จากการผลิตปุ๋ย/น้ำหมักชีวภาพ สูตร พด. โดยผลิตและใช้ร่วมกันภายในกลุ่ม

❖ **ภาพกิจกรรม**

❖ สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

6. อำเภอศรีบรรพต

- **พื้นที่เป้าหมาย** : บ้านโพธิ์เล หมู่ที่ 1 ตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
- **ข้อมูลหมู่บ้าน** : พื้นที่ทั้งหมด 9,000 ไร่ ประชากร 550 คน 170 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 120 ครัวเรือน (ร้อยละ 70.59) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร 3,036.50 ไร่ (ไม้ผล 315.50 ไร่, ไม้ยืนต้น 2,718.25 ไร่, พืชไร่ 2.75 ไร่)
- **สินค้าเป้าหมาย** : ทุเรียน
- **ปริมาณและศักยภาพการผลิต** : มีพื้นที่ปลูก 1,326.50 ไร่ ผลผลิต 2,652 กิโลกรัม พื้นที่มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีการการจัดการบริหารจัดการแปลง และการใช้เทคโนโลยีในการดูแลสวน
- **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด**
    - มีโอกาสทางการตลาดสูงทั้งตลาดผลสดและตลาดออนไลน์ โดยเฉพาะผลผลิตที่มีคุณภาพและผ่านมาตรฐาน GAP สามารถสร้างความแตกต่างด้วยการขายตรงจากเกษตรกรถึงผู้บริโภค
- **ปัญหา/อุปสรรค**
    - ข้อจำกัดด้านต้นทุนการผลิต การจัดการสวน โรคและแมลง รวมทั้งความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศและฝนตกหนัก ซึ่งในพื้นที่บ้านโพธิ์เลมีความเสี่ยงด้านดินถล่มในพื้นที่ลาดชัน
    - ตลาดทุเรียนมีความผันผวนด้านราคา
    - ขาดเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพยากรณ์ผลผลิต การจัดการระบบน้ำ
- **แนวทางแก้ไข/พัฒนา**
    - ส่งเสริม GAP การวิเคราะห์ดินและจัดการธาตุอาหารอย่างเหมาะสม พัฒนาการจัดการทรงพุ่มและระบบน้ำ การใช้เทคโนโลยี/โดรนเพื่อลดต้นทุน และพัฒนาการตลาดออนไลน์
    - ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ และการทำปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้
    - การรวมกลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียน เพื่อสร้างจุดรับซื้อของกลุ่มเองและเพิ่มอำนาจการต่อรอง/ตลาดออนไลน์
- **ผลการดำเนินงาน**
    - สมาชิกได้รับการรับรอง GAP 20 ราย
    - ให้ความรู้การจัดการโครงสร้างสวน การตัดแต่งกิ่ง โยงกิ่ง ค้ำต้น
    - ตรวจวิเคราะห์ดินแปลงต้นแบบ 5 แปลง
    - ให้ความรู้การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรผ่านช่องทางออนไลน์
    - สมาชิกมีการใช้โดรนใส่ปุ๋ยในแปลง
- **ผลสัมฤทธิ์**
    - เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการโครงสร้างสวนทุเรียน การจำหน่ายผลผลิตผ่านช่องทางออนไลน์

❖ **ภาพกิจกรรม**

❖ สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

7. อำเภอศรีนครินทร์

- **พื้นที่เป้าหมาย** : บ้านลำในใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง
- **ข้อมูลหมู่บ้าน** : พื้นที่ทั้งหมด 5,120 ไร่ ประชากร 547 คน 208 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 182 ครัวเรือน (ร้อยละ 87.50) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร 2,858 ไร่ (ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 2,672 ไร่, พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก 141 ไร่, อื่นๆ 45 ไร่)
- **สินค้าเป้าหมาย** : กล้วย
- **ปริมาณและศักยภาพการผลิต** : เกษตรกรปลูก 53 ราย พื้นที่ปลูก 60 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 800 กิโลกรัม/ไร่ โดยมีสภาพดินและภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต
- **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด**
  - ผลิตภัณฑ์สามารถจำหน่ายในชุมชน ร้านของกลุ่ม ร้านของฝาก และตลาดต่างจังหวัด รวมทั้งมีศักยภาพในการขยายตลาดออนไลน์
- **ปัญหา/อุปสรรค**
  - ทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ขาดการจดบันทึก ขาดระบบบริหารจัดการน้ำและศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตสดไม่ได้มาตรฐาน GAP ผิวไม่สวย บางครั้งเกิดภาวะสินค้าล้นตลาดในฤดูกาลผลิต และถูกกดราคา รวมถึงขาดแคลนแรงงานรุ่นใหม่เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ
- **แนวทางแก้ไข/พัฒนา**
  - ถ่ายทอดความรู้การปลูกกล้วยตามมาตรฐาน GAP
  - สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การแปรรูปและพัฒนาบรรจุภัณฑ์
  - ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักลดต้นทุน
  - เชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิตวัตถุดิบทั้งในระดับอำเภอและจังหวัด
  - พัฒนาระบบน้ำ วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับกำลังการแปรรูป และพัฒนาบรรจุภัณฑ์/ช่องทางตลาด
- **ผลการดำเนินงาน**
  - สินค้าของกลุ่มแปรรูปได้รับมาตรฐาน อย. /มผช. /ฮาลาล
  - การจัดการระบบน้ำในแปลงกล้วย (วัตถุดิบ) เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพลดปัญหาการขาดแคลนกล้วยในช่วงฤดูแล้ง
- **ผลสัมฤทธิ์**
  - มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกล้วยที่ได้รับมาตรฐานเป็นที่ต้องของผู้บริโภค
- **ภาพกิจกรรม**

❖ สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

8. อำเภอป่าบอน

- **พื้นที่เป้าหมาย** : บ้านควนเพ็ง หมู่ที่ 6 ตำบลโคกทราย อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง
- **ข้อมูลหมู่บ้าน** : พื้นที่ทั้งหมด 6,519 ไร่ ประชากร 843 คน 266 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 266 ครัวเรือน (ร้อยละ 100) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร 6,519 ไร่ (นา 317 ไร่, ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 4,058 ไร่, พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก 50 ไร่, อื่นๆ 100 ไร่)
- **สินค้าเป้าหมาย** : ผึ้งโพรง
- **ปริมาณและศักยภาพการผลิต** : มีจำนวน 1,000 รัง ผลผลิตประมาณ 1,000 กิโลกรัมต่อปี
- **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด**
    - มีตลาดชุมชน ตลาดท้องถิ่น และตลาดออนไลน์ สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อยอด เช่น โลชั่นและสบู่ และสร้างแบรนด์ของชุมชน
- **ปัญหา/อุปสรรค**
    - แหล่งอาหารผึ้งไม่เพียงพอในฤดูแล้ง
    - ขาดความรู้ด้านการเลี้ยงและการจัดการรังผึ้งโพรงอย่างถูกวิธี
    - การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ยังไม่ได้มาตรฐาน
    - การตลาดยังจำกัดภายในท้องถิ่น
- **แนวทางแก้ไข/พัฒนา**
    - เพิ่มพื้นที่ปลูกพืชอาหารผึ้ง
    - พัฒนาความรู้ด้านการเลี้ยงและการแปรรูป
    - พัฒนาบรรจุภัณฑ์และมาตรฐาน
    - พัฒนาช่องทางการจำหน่ายสินค้า ทั้งตลาดชุมชนและตลาดออนไลน์
- **ผลการดำเนินงาน**
    - พัฒนาผลิตภัณฑ์โลชั่นและสบู่
    - จำหน่ายตลาดชุมชนและออนไลน์
    - ส่งเสริมการปลูกพืชอาหารผึ้ง
- **ผลสัมฤทธิ์**
    - เกิดการต่อยอดจากน้ำผึ้งสดไปสู่ผลิตภัณฑ์แปรรูป และพัฒนาตลาดออนไลน์

❖ **ภาพกิจกรรม**

❖ สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

9. อำเภอควนขนุน

- **พื้นที่เป้าหมาย** : บ้านหนองฟ้าผ่า หมู่ที่ 3 ตำบลโตนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง
- **ข้อมูลหมู่บ้าน** : พื้นที่ทั้งหมด 1,222 ไร่ ประชากร 349 คน 141 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 88 ครัวเรือน (ร้อยละ 62.41) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร 914 ไร่ (นา 270 ไร่, ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 594 ไร่, พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก 50 ไร่ ปศุสัตว์ (วัว) 300 ตัว ประมง 12 บ่อ)
- **สินค้าเป้าหมาย** : ผึ้งชันโรง
- **ปริมาณและศักยภาพในการผลิต** : มีจำนวน 1,200 รัง และผลผลิตรวมประมาณ 800 กิโลกรัมต่อปี
- **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด**
    - มีโอกาสเติบโตในตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพและตลาดออนไลน์ สามารถพัฒนาเป็นสบู่โลชั่น น้ำผึ้งแบบแท่ง และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ รวมทั้งใช้สื่อดิจิทัลและ AI สนับสนุนการตลาด
- **ปัญหา/อุปสรรค**
    - ขาดองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงและการจัดการรังชันโรงอย่างถูกวิธี
    - แหล่งอาหารของชันโรงในบางช่วงฤดูกาลมีไม่เพียงพอ
    - การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ยังไม่ได้มาตรฐาน
    - การตลาดยังจำกัดอยู่ในระดับท้องถิ่น
- **แนวทางแก้ไข/พัฒนา**
    - พัฒนาองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงและขยายพันธุ์ชันโรง
    - ส่งเสริมการปลูกพืชที่เป็นแหล่งอาหารของชันโรงในพื้นที่หมู่บ้าน
    - สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน
    - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อพัฒนาการผลิตและการตลาด
    - พัฒนาช่องทางการจำหน่ายสินค้า ทั้งตลาดชุมชนและตลาดออนไลน์
- **ผลการดำเนินงาน**
    - ปลูกพืชอาหารชันโรงและขยายต้นพันธุ์เพื่อเพิ่มแหล่งอาหารสำหรับชันโรงในพื้นที่
    - พัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำผึ้งเป็นน้ำผึ้งบรรจุซองพร้อมทาน
    - อบรมให้ความรู้ในการจำหน่ายสินค้าผ่านแพลนต์ฟอร์มออนไลน์ และการใช้สื่อ AI ในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์
- **ผลสัมฤทธิ์**
    - สมาชิกกลุ่มได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) จำนวน 2 ราย
    - เกษตรกรได้รับการยกระดับความรู้ด้านการควบคุมคุณภาพน้ำผึ้งตามมาตรฐาน มผช. การยืดอายุการเก็บรักษา และกระบวนการผลิตแปรรูปน้ำผึ้งบรรจุซองฉีกพร้อมทาน (Easy Stick) ร่วมกับมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
    - เกษตรกรได้รับการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์และสื่อการตลาดดิจิทัล

- ขยายช่องทางการจำหน่ายจากตลาดชุมชนสู่แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ (Shopee) ช่วยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงผู้บริโภคและสร้างการรับรู้ตราสินค้า

❖ **ภาพกิจกรรม**

❖ สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

10. อำเภอบางแก้ว

- **พื้นที่เป้าหมาย** : บ้านหาดไข่เต่า หมู่ที่ 1 ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
- **ข้อมูลหมู่บ้าน** : พื้นที่ทั้งหมด 2,600 ไร่ ประชากร 1,802 คน 562 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 150 ครัวเรือน (ร้อยละ 26.69) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร 1,254 ไร่ (ยางพารา 610 ไร่, ไม้ผล 42 ไร่, ไม้ยืนต้น 393 ไร่, พืชอายุสั้น 182 ไร่, บ่อปลา 19 ไร่ เลี้ยงสัตว์ 8 ไร่)
- **สินค้าเป้าหมาย** : ปลาหัวโม่ง
- **ปริมาณและศักยภาพการผลิต**
    - มีปริมาณผลผลิตปลาแปรรูปประมาณ 3,500–4,000 กิโลกรัมต่อปี และข้อมูลแผนระบุว่าสามารถเพิ่มกำลังการผลิตได้ประมาณ ร้อยละ 20 หากได้รับเทคโนโลยีการอบที่ทันสมัย
- **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด**
    - ตลาดชุมชน ตลาดในพื้นที่/ต่างอำเภอ และตลาดต่างจังหวัด อีกทั้งสามารถเพิ่มมูลค่าด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลาแห้งและปลาแดดเดียวให้มีคุณภาพและถูกสุขอนามัย รวมถึงพัฒนาตลาดออนไลน์
- **ปัญหา/อุปสรรค**
    - การตากแบบดั้งเดิมได้รับผลกระทบจากฝุ่น แมลง และสภาพอากาศ โดยเฉพาะฤดูฝน ขาดเทคโนโลยีอบแห้ง บรรจุภัณฑ์สุญญากาศ และมาตรฐานสำหรับขยายตลาด
- **แนวทางแก้ไข/พัฒนา**
    - ส่งเสริมเทคโนโลยีตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์
    - พัฒนาบรรจุภัณฑ์สุญญากาศ และผลักดันเข้าสู่มาตรฐาน
    - พัฒนาช่องทางการตลาด
- **ผลการดำเนินงาน**
    - สมาชิกกลุ่มบริหารจัดการทรัพยากรประมง (การวางซั้ง) เพื่อลดระยะเวลาและต้นทุนเชื้อเพลิง
    - มีการรณรงค์งดจับปลาช่วงฤดูวางไข่ (ปิดฤดูกาล 1 ก.ย. – 30 พ.ย. ของทุกปี)
    - สมาชิกกลุ่มมีการอบรมตลาดออนไลน์ หลักสูตร "เปลี่ยนคอนเทนต์ให้ปังด้วย AI สู่การสร้างรายได้ผ่าน Facebook Affiliate Marketing" เพื่อเพิ่มแพลตฟอร์มช่องทางการขายออนไลน์
    - ลดต้นทุนการซื้อปุ๋ยเคมี โดยนำเศษวัสดุเหลือใช้ (หัวปลา/ไส้ปลา) มาทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ ตามแนวคิด Zero Waste
    - ขอรับการสนับสนุนตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์พลังงานแสงอาทิตย์ จากกองทุนอนุรักษ์พลังงาน
- **ผลสัมฤทธิ์**
    - ครัวเรือนเกษตรกรประมงได้รับประโยชน์รวม 150 ครัวเรือน
    - เพิ่มรายได้และสร้างมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 20–30
    - ชุมชนมีรายได้หมุนเวียนและมีการบริหารจัดการทรัพยากรยั่งยืน

❖ **ภาพกิจกรรม**

โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
งบประมาณ 2568

❖ สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

11. อำเภอป่าพะยอม

- **พื้นที่เป้าหมาย** : บ้านบ่อทราย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
- **ข้อมูลหมู่บ้าน** : พื้นที่ทั้งหมด 2,980 ไร่ ประชากร 611 คน 160 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 135 ครัวเรือน (ร้อยละ 85) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร 1,275 ไร่ (นา 470 ไร่, ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 740 ไร่, พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก 30 ไร่, ปศุสัตว์ 25 ไร่, บ่อปลา 10 ไร่)
- **สินค้าเป้าหมาย** : สุกรชีวภาพ
- **ปริมาณและศักยภาพการผลิต** : มีการรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่และมีฟาร์มที่ได้รับการรับรอง GFM แล้วบางส่วน สามารถพัฒนาต่อยอดทั้งด้านการผลิตสุกรและการแปรรูปผลิตภัณฑ์
- **ความต้องการและโอกาสทางการตลาด**
  - มีตลาดชุมชน โรงพยาบาล ร้านจำหน่ายสินค้าในพื้นที่ และตลาดออนไลน์ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปเป็นลูกชิ้น กุนเชียง ไส้กรอกอีสาน และหมูฝอย
- **ปัญหา/อุปสรรค**
  - ขาดองค์ความรู้และงบประมาณในการแปรรูป
  - สถานที่ผลิตและบรรจุภัณฑ์ยังต้องพัฒนา และมาตรฐานโรงแปรรูป/มาตรฐาน อย. เป็นข้อกำหนดสำคัญต่อการขยายตลาด
- **แนวทางแก้ไข/พัฒนา**
  - พัฒนาสู่มาตรฐาน GFM และผลักดันขอรับรอง อย.
  - พัฒนาความรู้ด้านการแปรรูป
  - พัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสินค้า
- **ผลการดำเนินงาน**
  - สมาชิกได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM 3 ฟาร์ม
  - ร่วมออกบูทจำหน่ายสินค้ากิจกรรมตลาดสุกรชีวภาพสัญจร โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
  - สมาชิกผลิตอาหารเอง โดยใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น หยวกกล้วย รำ
  - กลุ่มมีผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น 3 ชนิด ได้แก่ ลูกชิ้น กุนเชียง ไส้กรอกอีสาน
  - ประสานรองประธานบริษัทประชารัฐฯ เพื่อนำสินค้าของกลุ่ม (หมูฝอย) ร่วมวางจำหน่าย ณ ร้านรู้รักสามัคคีพัทลุง (วิสาหกิจเพื่อสังคม) สาขาสนาม บินตรัง
  - กลุ่มยื่นขอใบอนุญาตสถานที่ผลิตอาหาร อยู่ระหว่างการแก้ไขฉลากผลิตภัณฑ์ให้มีข้อมูลครบถ้วนตามที่ อย. กำหนด
  - อบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์กุนเชียง และแหนม
  - การยกระดับมาตรฐานและการแข่งขัน (OTOP Product Champion: OPC) โดยกลุ่มได้นำผลิตภัณฑ์แปรรูปหมูฝอยเข้ารับการคัดสรรและประเมินระดับดาว OTOP Product Champion (OPC) ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๙ เพื่อยกระดับภาพลักษณ์และมาตรฐานสินค้าชุมชน เพิ่มโอกาสในการขยายช่องทางการจำหน่าย
  - อบรมมาตรฐานฟาร์มระบบป้องกันและการเสี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM)

- สมาชิกผ่านการอบรม เรื่อง การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่การค้าออนไลน์ หลักสูตร สร้างสื่อ ขายดีด้วย AI ปักตะกร้าขายไวบน Shopee

❖ **ผลสัมฤทธิ์**

- กลุ่มผ่านการรับรองมาตรฐานฟาร์ม 3 ฟาร์มและอยู่ระหว่างการตรวจประเมินอีก 1 ราย (รอปรับปรุงฟาร์มตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอ)
- ผ่านการขึ้นทะเบียนสินค้า OTOP 1 ชนิด คือ หมูฝอย

❖ **ภาพกิจกรรม**

❖ สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

๓.๔ ผลการจัดเก็บข้อมูลแบบสอบถามเกษตรกลุ่มเป้าหมาย

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรตามแนวทางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมุ่งเน้นการรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ การวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพปัญหา ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของเกษตรกร เพื่อนำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละหมู่บ้าน การดำเนินงานดังกล่าวให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แผนพัฒนาการเกษตรสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง จึงได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำหรับเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลผลการดำเนินงานของเกษตรกร โดยครอบคลุมข้อมูลส่วนบุคคล สภาพการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน สถานภาพการประกอบอาชีพและการดำรงชีพก่อนเข้าร่วมโครงการ กิจกรรมทางการเกษตรในปัจจุบัน รายได้และค่าใช้จ่ายจากกิจกรรมทางการเกษตร สถานะทางการเงินของครัวเรือน ความหลากหลายของกิจกรรมทางการเกษตร การใช้ประโยชน์จากผลผลิตในพื้นที่ ข้อมูลดังกล่าวนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการพัฒนาการเกษตรในระดับหมู่บ้าน อำเภอ และจังหวัด ตลอดจนสนับสนุนการจัดทำแผนงานและโครงการที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของเกษตรกร อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การสร้างรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และการพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดพัทลุงให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

จากการจัดเก็บข้อมูลเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายตามแบบสอบถาม จำนวน 103 ราย สามารถสรุปผลการจัดเก็บข้อมูลตามประเด็นแบบสอบถามได้ ดังนี้

1. **ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร**
    - จากการจัดเก็บข้อมูลตามแบบสอบถาม 103 ราย พบว่า อายุเฉลี่ย 56 ปี โดยมีอายุระหว่าง 25–89 ปี แบ่งเป็นเพศหญิง 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.9 และเพศชาย 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.1 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3 รายต่อครัวเรือน
    - ด้านระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับ ประถมศึกษา 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.1 ระดับอาชีวศึกษา 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.7 และระดับปริญญา 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.7
2. **การถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน**
    - จากผู้ตอบแบบสอบถาม 92 ราย ระบุว่า พื้นที่ถือครองของตนเองรวม 977.2 ไร่
    - จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม 57 ราย ระบุว่า มีการใช้พื้นที่เช่ารวม 43.50 ไร่
    - พื้นที่ที่ใช้ดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร 88 ราย รวม 813.75 ไร่
    - รูปแบบการใช้พื้นที่มีทั้งข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล พืชผัก ประมง ปศุสัตว์ และเกษตรผสมผสาน

3. สถานะก่อนเข้าร่วมโครงการ

- เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักด้านการเกษตร เช่น ทำนา ทำสวน จำนวน 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.6 ประมงพื้นบ้าน 9 ราย ร้อยละ 8.7 และอาชีพหลักอื่น ๆ 12 ราย ร้อยละ 11.7 ส่วนอาชีพรองที่พบ ได้แก่ ค้าขาย การรับจ้างทั่วไป การเลี้ยงชันโรง และกิจกรรมเสริมอื่นๆ

4. สภาพทั่วไปและกิจกรรมการประกอบอาชีพ

- พบมีการดำเนินกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ทั้งการทำนาข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล พืชผัก ประมง ปศุสัตว์ และชันโรง รวมถึงกิจกรรมนอกภาคเกษตร เช่น ค้าขาย รับจ้าง และการแปรรูปสินค้าเกษตร
- ประเด็นสำคัญ: มีแนวโน้มการกระจายกิจกรรมเพื่อสร้างรายได้หลายช่องทาง ลดการพึ่งพาสินค้าเกษตรเพียงชนิดเดียว

5. เปรียบเทียบสถานะทางการเงินก่อน–หลังเข้าร่วมโครงการ

รายการ	ก่อนเข้าร่วม รวม (บาท/ปี)	หลังเข้าร่วม รวม(บาท/ปี)	เปลี่ยนแปลง รวม (ล้านบาท)	ก่อนเข้าร่วม เฉลี่ย/ ครัวเรือน	หลังเข้าร่วม เฉลี่ย/ ครัวเรือน	เปลี่ยนแปลง/ ครัวเรือน	% เปลี่ยนแปลง
รายได้รวม/ ครัวเรือน	15,950,300	18,893,400	+2,943,100	177,227	209,927	+32,700	**+18.45%**
รายจ่ายรวม/ ครัวเรือน	10,537,400	10,884,800	+347,400	118,398	122,301	+3,903	**+3.30%**
หนี้สิน/ครัวเรือน	8,894,400	8,803,400	-91,000	143,458	141,990	-1,468	**-1.02%**
เงินออม/ครัวเรือน	1,813,900	2,242,640	+428,740	23,255	28,752	+5,497	**+23.64%**

- จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 103 ราย พบว่า รายได้รวมของครัวเรือน 90 ราย เพิ่มจาก 15.95 ล้านบาท เป็น 18.89 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2.94 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.45 ขณะที่รายจ่ายของครัวเรือน 89 ราย เพิ่มขึ้นจาก 10.54 ล้านบาท เป็น 10.88 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3.30% ส่วนหนี้สินของครัวเรือน 62 ราย ลดลงจาก 8.89 ล้านบาท เป็น 8.80 ล้านบาท หรือลดลง 1.02% และเงินออมของครัวเรือน 78 ราย เพิ่มขึ้นจาก 1.81 ล้านบาท เป็น 2.24 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 23.64%

6. กิจกรรมการเกษตรที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

- เกษตรกรมีการประกอบกิจกรรมทางการเกษตรที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งการปลูกพืช การเลี้ยงปศุสัตว์ การประมง และกิจกรรมการเกษตรอื่น ๆ โดยกิจกรรมที่เกษตรกรดำเนินการมากที่สุด คือ การทำนา/ปลูกข้าว จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมา ได้แก่ ยางพารา จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.0 และ การปลูกผัก จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.1 สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมด้านพืชยังคงเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย
- สำหรับกิจกรรมด้านพืชประเภทอื่น พบว่า การปลูกไม้ผล จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.3 และ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.4 ตามลำดับ ขณะที่กิจกรรมด้านปศุสัตว์มีผู้ดำเนินการ 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.5 และกิจกรรมประมง/

เลี้ยงปลามีผู้ดำเนินการ 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.5 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรบางส่วนมีการกระจายกิจกรรมการผลิตไปยังภาคปศุสัตว์และประมง นอกเหนือจากการผลิตด้านพืช

- การเลี้ยงชันโรง มีผู้ดำเนินการจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.8 แม้มีสัดส่วนไม่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมหลัก แต่เป็นกิจกรรมที่สามารถดำเนินการควบคู่กับกิจกรรมการเกษตรประเภทอื่น และมีศักยภาพในการต่อยอดเพื่อสร้างรายได้และเพิ่มมูลค่าผลผลิตของครัวเรือน

7. กิจกรรมภาคการเกษตรที่สร้างรายได้ในแต่ละปี

- ผลการสำรวจพบว่า เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีการประกอบกิจกรรมทางการเกษตรที่หลากหลาย ได้แก่ ทำนา/ปลูกข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ปลูกผัก ไม้ผล ปศุสัตว์ ประมง/เลี้ยงปลา และเลี้ยงชันโรง โดยบางครัวเรือนประกอบกิจกรรมหลายประเภทควบคู่กันในลักษณะเกษตรผสมผสาน ส่งผลให้มีช่องทางสร้างรายได้หลายทาง โดยร้อยละ 97.1 ของครัวเรือนมีข้อมูลรายได้จากกิจกรรมภาคการเกษตร มีรายได้เฉลี่ย 122,780 บาท/ครัวเรือน/ปี มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 43,948 บาท/ครัวเรือน/ปี และมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 87,383 บาท/ครัวเรือน/ปี ขณะที่ ร้อยละ 65.0 ของครัวเรือนสามารถนำผลผลิตจากกิจกรรมทางเกษตรมาใช้บริโภคและใช้ประโยชน์ภายในครัวเรือน ส่งผลให้ลดรายจ่ายได้เฉลี่ย 9,700 บาท/ครัวเรือน/ปี สะท้อนให้เห็นว่าความหลากหลายของกิจกรรมการเกษตรมีส่วนช่วยทั้งในการสร้างรายได้สุทธิและลดค่าใช้จ่ายของครัวเรือน อันเป็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในระดับครัวเรือนของกลุ่มเป้าหมาย

8. ความหลากหลายในกิจกรรมทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้น

- ผลการสำรวจด้านความหลากหลายในกิจกรรมทางการเกษตร พบว่า จากเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย 103 ครัวเรือน มีข้อมูลเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการจำนวน 98 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.1 โดยในกลุ่มดังกล่าวมี 27 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.6 ที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมทางการเกษตร เช่น การปลูกผัก ไม้ผล การเลี้ยงชันโรง/ผึ้ง การเลี้ยงสัตว์ และการทำเกษตรผสมผสาน ขณะที่ 71 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.4 ยังคงมีกิจกรรมเดิมอย่างต่อเนื่อง

9. การบริโภคและการลดรายจ่ายในครัวเรือน

- พบการผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือนและจำหน่าย เช่น ผัก พืชสวนครัว ไข่ไก่ ปลา ข้าว และผลผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ จึงเกิดผลประโยชน์ทั้งในรูปของรายได้จากการจำหน่ายและการลดค่าใช้จ่ายของครัวเรือน

10. การจัดสรรและหมุนเวียนทรัพยากรในพื้นที่การเกษตร

- เกษตรกรมีการใช้พื้นที่เพื่อดำเนินกิจกรรมหลายประเภทในพื้นที่เดียวกัน ตั้งแต่การผลิต การเตรียม/แปรรูปบางส่วน ไปจนถึงการบริโภคในครัวเรือน ซึ่งช่วยลดความจำเป็นในการซื้ออาหารจากภายนอก และจำหน่ายบางส่วน ส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรและพื้นที่เพื่อสร้างรายได้หลายทาง

❖ **สรุปประเด็นสำคัญ**

- เกษตรกรมีการเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรม และหลายครัวเรือนใช้ชันโรงเป็นกิจกรรมเสริมจากอาชีพเดิม
- ข้อมูลก่อน–หลังของรายที่มีข้อมูลครบถ้วนสะท้อนแนวโน้มรายได้และเงินออมเพิ่มขึ้น ขณะที่หนี้สินลดลงเล็กน้อย
- ผลประโยชน์ของโครงการมีทั้งรายได้จากการจำหน่ายและการลดรายจ่ายจากการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
- ควรพัฒนาต่อเนื่องด้านการลดต้นทุน การเพิ่มมูลค่า การตลาด และทักษะเทคโนโลยี เพื่อให้กิจกรรมมีความยั่งยืน